

žarek dobrote

7/XX
julij
2022

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Skupaj delajmo za dobro

VARUJMO ŽIVLJENJE

3 ••• Krik zemlje in krik revežev

KARITAS 30+

4 ••• Zagovornišvo na področju oskrbe žrtev trgovine z ljudmi

KARITAS MLADIH

5 ••• Koraki za vzpostavitev ali nadgradnjo Mlade Karitas

7 ••• Princip solidarnosti kot odgovor na individualizem in kolektivizem

7 ••• Dialog in družbeno prijateljstvo

8 ••• Ponovno spoznali, kako je druženje pomembno

9 ••• Zgradili smo vodovod!

KOPER

10 ••• Akcija »Dvigalo za Jožico«

10 ••• Ob zaključku šolskega leta

11 ••• Umetniki za Karitas potujejo

LJUBLJANA

12 ••• V Vodica se dogaja

13 ••• Združeni na poti

14 ••• Biti kristjan pomeni dišati

14 ••• Dva novčiča

15 ••• Demenca, bolezen sodobnega časa

16 ••• Jaz pa pojdem na Gorenjsko

17 ••• Spoznavanje različnih kultur nas bogati

MARIBOR

18 ••• Sinodalni pogovori v mreži
Karitas mariborske nadškofije

MURSKA SOBOTA

18 ••• Pomoč šolarjem – bon za učbenike in delovne zvezke

NOVO MESTO

19 ••• Flancarija 2022

19 ••• Pred zrelostnim izpitom

20 ••• Pomoč Škofijske karitas Novo mesto
državljanom Ukrajine

LETOVANJA

20 ••• Koper: Vsi smo na istem čolnu

21 ••• Ljubljana: Zavetje Sončne hiše

22 ••• Slovenski partnerji podelili dobre prakse v kmetijstvu in pasterizator ženskam v Srbiji

23 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA STRAN in ZADNJA STRAN Rok Mubi •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
• info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Marijana Plesničar
Jezeršek, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš,
Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman •
LEKTORIRANJE: Alenka Mirkac • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA
PRIPRAVA: Andrej Šauperl • ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK:
Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poštnina plačana pri pošti
• ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne
predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote
omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in
humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

VABILO

Karitas

Teden Karitas

21. – 27. november 2022

geslo: **SKUPAJ DELAJMO ZA DOBRO**

23. 11. : Romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo
in dobrodelni koncert Klic dobrote

NAPOVEDNIK

15.–22. 7. Poletni tabor slepih, sv. Mohor nad Moravčami
(če bi se želeli pridružiti kot spremljevalci
pokličite na Škofijsko karitas Ljubljana)

Foto: Riko Mubi

*Spet moramo začutiti, da potrebujemo drug
drugega, da smo odgovorni za druge in za svet in da
se splača biti dober in pošten. Zelo smo že zabredli
v moralno krizo. Igramo se z etiko, dobroto, vero,
poštenjem, zdaj pa je prišel trenutek, ko moramo
priznati, da se nam ta brezskrbna plitvost maščuje.
Takšno uničevanje bistvenih temeljev družbenega
življenja povzroča nasprotje interesov, nas postavlja
drugega proti drugemu, da bi ubranili lastne koristi,
spodbuja nove oblike nasilja in krutosti ter ovira
razvoj pristne skrbi za okolje.
papež Frančišek, Hvaljen, moj Gospod*

tema meseca

SKUPAJ DELAJMO ZA DOBRO

Alojzij Štefan

Razmišljanje ob geslu Tedna karitas 2022

Neko soboto sem z najmlajšima otokoma, fantoma, obrezoval živo mejo. Oče nas je naučil, naj to naredimo natančno, z vrvico, ob kateri potem točno strižemo in tako naredimo lepo obliko. To smo vedno delali teden pred telovsko procesijo, ki je šla tod mimo. V tistem pride mimo naš (sedaj nekdanji) župnik in reče: »Lepo, da tako natančno režeš in oblikujete tole živo mejo, ampak največ pa je vredno, da delaš to SKUPAJ z otrokoma!«

1. SKUPAJ

V jedru izraza *skupaj* je KUP. Kadar nekaj dajemo tesno skupaj in »kopičimo«, nastane KUP. Če stvari niso tesno skupaj, na nek način povezane, seveda kup ne nastane. V širšem slovanskem prostoru in jezikovnem izročilu ima izraz skupaj tudi pomen zbiranja: »Le vkup, uboga gmajna!« Skup = zbor; skupiti (se) = zbirati (se). »Kdor z menoj ne zbira, raztresa« (Lk 11,23). Tudi jemlje se s KUPa, če (ko) se zbere!? Zanimivo, da ima tudi *kupovanje* isti besedni koren, torej nekaj dajati na kup, na pult, v torbo, košaro. Tisto, kar naredimo SKUPAJ, je veliko več vredno (in tudi bolj zaleže), kot kar naredimo sami. To pa ne pomeni, da se odpovemo osebni (krstni) odgovornosti dobro »delati na skrivnem«, nuditi osebno pomoč v posebnih okoliščinah, ko široka (javna) akcija ni primerna. A tudi znake, geste, dela iz osebne karitas je modro združiti v SKUPni napor in ob občestveni mizi polagati na evharistični oltar, kjer Gospod sprejme »skupno daritev«, v katero je vključena vera iz oznanila, slavljenje in zahvalna molitev ter diakonija – karitas nas vseh.

Ena od štirih razsežnosti (etap) karitativne duhovnosti so torej angažirane roke, kar pomeni delovati. (Potočnik V., Nič revščine, Slovenska karitas in Teološka fakulteta UL, Ljubljana, 2011) Skupaj delati dobro ali za dobro pomeni torej **videti** in zaznati stisko in potrebo po pomoči, **zbrati se** ob nekem izzivu, priložnosti ali prošnji, **presoditi**, kaj je dobro za tega človeka, družino, družbeni problem ..., ter **narediti** dobra dela, ki ne bodo le neko posamezno dejanje, ampak se bodo, dana na KUP, kopičila ter tako pomagala reševati posamezne probleme, težave in stiske kot tudi večje (družbene) stiske, ki na različnih področjih življenja pestijo ljudi v družini, kraju, družbi.

2. DELAJMO

Pregovor pravi: »Ne odlašaj na jutri, kar lahko storiš danes.« Ker je osrednji del letošnjega gesla Tedna karitas v velelni obliki, bi lahko z Gregorčičem tudi rekli:

»Kar more, to mož je storiti dolžan!« Dobri človek: kar moreš storiti, stori zdaj; kar je treba – čim prej. Lahko se ob tem držimo tudi navodila sv. Janeza od Boga: »Delati dobro in to tudi zares dobro narediti!« In se ne naveličati: »Vi, bratje, pa se ne naveličajte delati dobro« (2 Tes 3,13); ali: »Dokler torej še utegnemo, delajmo dobro vsem« (Gal 6,10a).

Sv. Janez Bosko je svojim sodelavcem dejal: »Delajmo, delajmo ... počivali bomo v nebesih!« Apostol Jakob pa je v svojem pismu kar malo trdo zapisal: »Kdor torej zna delati dobro, pa ne dela, ima greh« (Jak 4,17).

Najvišja oblika dela za skupno dobro je sodelovanje z udeležbo (participacijo). To je tudi najkrajša pot do socialne vključenosti in s tem zmanjšanja vsakršne revščine. O tem zgovorno pravi naslednji moto: »Nič o nas brez nas oz. nič za nas brez nas.« To je zahtevna oblika dela za dobroto med nami, a je tudi najdragocenejša. Torej moramo tam, kjer tega še nismo storili, stopiti na pot »od dela za pomoči potrebne k delu s pomoči potrebnim« (Potočnik, 2011, str. 84).

3. ZA DOBRO

Sodelavci Karitas uspešno delujemo za dobro, kadar smo povezani v celoto poslanstva Cerkve saj sv. Pavel pravi: »Caritas Christi ureget nos! - Zakaj Kristusova ljubezen nas priganja« (2 Kor 5,14a). Sodelavci Karitas v Sloveniji imamo že preko 30 let izkušenj skupnega dela za dobro. Morda bi bilo dobro naštet vse odmevne in uspešne projekte in programe pomoči ljudem v stiski na vseh ravneh, doma in v svetu?! Številne so izjemno odmevne akcije zbiranja sredstev za stiske doma in po svetu, pa sodelovanje Karitas v konkretnih skupnih oblikah pomoči na lokalni, državni in mednarodni ravni. Vse pa odlikuje to, da znamo **stopiti skupaj**, dati na kup za boljši jutri vsakega človeka, ki se je znašel v težavah in stiskah zaradi življenjskih in družbenih problemov, krivic ali nesreč. Ker smo v občestvu Cerkve in je ljubezen v srcu vere in ker je Bog ljubezen, ki se nam za (večno) srečo in gotovost upanja nežno in neskončno daje, z veseljem **SKUPAJ DELAJMO ZA (skupno) DOBRO**.

Varujmo življenje

KRIK ZEMLJE IN KRIK REVEŽEV

dr. Roman Globokar

V okrožnici *Hvaljen, moj Gospod (Laudato si' = LS)*, papež Frančišek vseskozi spominja, da obstaja tesna povezanost med okoljsko krizo in socialno nepravilnostjo, med ranljivostjo planeta in ubogimi. Okoljski problemi, kot so npr. onesnaževanje okolja, klimatske spremembe, prekomerno izkoriščanje

4

naravnih virov, imajo svoj izvor v človeškem egoizmu in nepravilnih družbenih odnosih. Vsaka skrb za naravno okolje in druga živa bitja zato nujno vključuje tudi prizadevanje za izboljšanje družbenih razmer, s posebnim poudarkom na skrbi za najbolj uboge. Če želimo poskrbeti za prihodnost našega planeta, potem nujno potrebujemo novo globalno solidarnost. Kot osrednjo idejo papeževe okrožnice lahko izluščimo naslednji stavek: »*Resnični ekološki pristop postaja vedno bolj družbeni pristop, ki mora v razprave o okolju vključiti pravičnost, da bomo poslušali tako krik zemlje kot krik revežev*« (LS 49).

Frančišek opozarja, da ekološki problemi najbolj prizadenejo prav države v razvoju in predvsem najrevnejše v teh državah. »Številni reveži živijo v krajih, ki so jih še posebej prizadeli pojavi, povezani s segrevanjem, njihova sredstva za preživetje pa so močno odvisna od naravnih zalog in od tako imenovanih ekosistemskih uslug, kot so poljedelstvo, ribolov in gozdarstvo. Na voljo nimajo gospodarskih ne drugih virov, ki bi jim omogočali prilagajanje na podnebne vplive ali spoprijemanje s katastrofalnimi razmerami, poleg tega pa nimajo dostopa do socialnih služb in socialnega varstva« (LS 25). Zaradi posledic uničevanja naravnega okolja so številni ljudje danes prisiljeni v migracije, kar prinaša nove napetosti v mednarodno skupnost. Migranti, ki se morajo seliti zaradi nevzdržnih okoljskih razmer, pa niso upravičeni do statusa begunca in so zato velikokrat prepuščeni sami sebi oz. različnim mednarodnim kriminalnim združbam.

Znanstvene raziskave in tudi splošne vsakdanje izkušnje kažejo na to, da negativne posledice okoljske krize najbolj prizadejo najrevnejše na našem planetu. Papež zapiše: »*Poslabšanje razmer v okolju in družbi v resnici najbolj prizadene najšibkejši na planetu. /.../ Izčrpavanje ribjih zalog na primer prizadene predvsem tiste, ki živijo od ribolova kot obrti in ne dobijo drugega dela, onesnaževanje vodá prizadene najrevnejše, ki si ne morejo privoščiti ustekleničene vode, višanje morske gladine pa predvsem obubožane priobalne prebivalce, ki se nimajo kam preseliti*« (LS 48). Ker ti ubogi nimajo politične moči in medijske podpore, ostanejo neslišani in iščejo svoje načine za preživetje.

Edini izhod iz sedanje okoljske krize je, da se vzpostavi večja pravičnost na svetovni ravni, ki bo omogočala vsem ljudem dostojno življenje. To seveda vključuje odpoved določenim privilegijem bogatih držav, ki so v preteklosti izkoristile številne naravne vire in povzročile močno onesnaženje celotnega planeta. Papež Frančišek govori o »ekološkem dolgu«, ki ga imamo razvite države do manj razvitih. »Nujno je, da razvite države prispevajo k odpravi tega dolga tako, da močno zmanjšajo porabo energije

iz neobnovljivih virov in najpotrebnejšim državam priskrbijo vire za spodbujanje politike in programov vzdržnega razvoja. Najrevnejše države in območja imajo manj možnosti za uvedbo novih modelov, ki bi prispevali k zmanjševanju okoljskih vplivov, ker nimajo znanja za razvoj potrebnih procesov in ne zmorejo stroškov« (LS 52). Bogate in revne države nimajo enake odgovornosti za sedanje stanje našega planeta, zato so bogatejše države odgovorne, da pomagajo manj razvitim državam pri odpravi revščine. Odprava revščine in večja družbena enakost med vsemi ljudi je najboljša pot tudi za soočenje s številnimi okoljskimi izzivi. Papež poziva vsakega izmed nas, da se odzovemo na krik zemlje in krik revežev ter začnemo oblikovati novo zaveznitvo med človeštvom in okoljem: »*V teh razmerah sestra zemlja ječi, njeno ječanje se pridružuje ječanju zapuščenih po svetu, in njihova tožba zahteva od nas drugačno ravnanje. /.../ Mi smo poklicani, da postanemo orodje Boga Očeta, s pomočjo katerega bo naš planet postal takšen, kot si ga je zamislil, ko ga je ustvaril, da se bo uresničeval njegov načrt o miru, lepoti in polnosti*« (LS 53).

karitas 30+

ZAGOVORNIŠTVO NA PODROČJU OSKRBE ŽRTEV TRGOVINE Z LJUDMI

Suzana Čajić

Ko sem pristopila k pisanju članka, sem najprej pomislila: »Kaj zagovorništvo sploh je?« In nadaljevala filozofsko razmišljanje: »Je to zagovor v smislu nekega zagovarjanja, ker smo ali nismo nekaj storili, ali pa gre za neke vrste parolo oziroma poziv, da govori, povej, kar misliš, čutiš, želiš ..., ker imaš do tega pravico? In da govori tudi v imenu vseh drugih, ki tega sami, zaradi različnih okoliščin, niso zmožni.«

Preden sem se osredotočila na uradno definicijo, me je tok misli peljal naprej. Pomislila sem na vse obravnavane primere iz preteklosti, ko oseba zaradi jezikovne bariere ni mogla uveljavljati svojih pravic, ko zaradi nepoznavanja slovenske zakonodaje ni mogla urediti postopkov na upravni enoti in drugih državnih institucijah, ko se zaradi fizične izčrpanosti ni zmogla sama umiti, si pripraviti obroka, ko zaradi zasvojenosti oseba ni imela popolnoma jasnega vpogleda v svoje dejansko stanje in posledično ni bila sposobna sprejemati bolj prijaznih odločitev zase ... Še zlasti pri zadnjem se je tok misli ustavil.

Spomnila sem se primera, ko smo sprejeli žrtev, ki je bila zasvojena, a je to svoje stanje zanimala

oziroma zmanjševala resnost situacije. Spremljali smo jo na različne zdravstvene obravnave ter bili pri tem stalno v vlogi zagovornika. Pred izvedbo pregledov smo zagotavljali informacije o pravicah/upravičenosti, možnih izbirah. Med pregledi smo uporabnico spodbujali, da govori sama zase, ter ji vlivali zaupanje; prav tako smo bili dogovorjeni, da lahko prevzamemo besedo in v njenem imenu povemo, kaj želi, če sama ni več zmogla. Po pregledih smo vedno preverili, če je vse slišano razumela, če je povedala vse, kar je želela, ter se dogovorili, kako bomo delovali naprej. Tako smo na nekem obisku pri dežurnem psihiatru morali intervenirati ter opozoriti na bolj spoštljiv odnos, saj je bil nastop psihiatra do naše uporabnice osoren in aroganten. Na tem srečanju smo morali tudi velikokrat poskrbeti, da so bila sporočila naše uporabnice jasno slišana in predvsem pravilno interpretirana, saj jih je zdravnik nemalokrat napačno razumel. Zaradi tovrstne podpore je uporabnica zmogla nadaljevati s programom krizne namestitve ter delati nadaljnje korake v smeri pomoči oziroma razreševanja lastne situacije.

Vsaka taka izkušnja me kot strokovno delavko spomni na temelje nediskriminatornosti, ki govorijo o tem, kako pomembno se je izogibati posploševanju in prehitremu sklepanju glede težav in značilnosti ljudi zaradi njihovih osebnih okoliščin in kako pomembno je prepoznavati različnost uporabnikov ter si prizadevati, da imajo do storitev enakopraven dostop vsi, ne glede na kulturo, jezik, veroizpoved, državljanstvo, oviranost ali druge okoliščine.

V spominu mi je ostal tudi drugi primer, ko je uporabnica izrazila željo po spremstvu, saj je bila pozvana na zaslišanje na sodišču. Že pri samem vstopu v kombi se je zgodilo, da smo morali poseči, saj je imela uradna oseba zelo neprimeren nastop do naše uporabnice. Zaznati je bilo, da jo obravnava kot kriminalca, zato smo jo opozorili ter prosili za bolj spoštljivo vedenje. Zaradi strahu pred zaslišanjem in zaradi prisotnosti osumljencev v sodni dvorani je bila naša uporabnica prestrašena in je potrebovala tudi fizično bližino in tolažbo, zato je želela, da smo prisotni tudi v sodni dvorani. Slednje smo s posredovanjem državnega tožilca in z razumevanjem sodnice tudi udeležili. Državni tožilec nam je ponudil mesto poleg sebe, saj smo lahko bili tako bližje naši uporabnici. V času zaslišanja smo lahko opazovali njeno počutje in preverjali, če kaj potrebuje; vodo, stol, morda premor.

Žrtev trgovine z ljudmi zaradi duševnih stisk, ranljivosti in preživelih zlorab pogosto potrebuje nekoga, ki mu lahko zaupa in ki bo ščitil njene interese in pravice. Strokovni delavec v programu krizne namestitve ima tudi vlogo zastopnika, ki pa ne sprejema odločitev namesto uporabnika. Nasprotno,

slednjega spodbuja, ga opolnomoči, da jih sprejema sam. Uporabniku zagotavlja vse uporabne in potrebne informacije, jih skupaj z njim prediskutira in poskuša doseči, da se udeležni tisto, kar uporabniku legitimno pripada. Pri delu z žrtvami sledimo Kodeksu etičnih načel v socialnem varstvu ter Etičnim vrednotam in načelom Slovenske karitas – oboje po svoji vsebini opredeljuje nujnost zagovorništva. Kot laični zagovorniki krepimo moči človeka, ki je zaradi trenutne ranljivosti v šibkejši poziciji v družbi. Tako ljudem, ki so bili zatirani in zlorabljeni, pomagamo, da si pridobijo moč in vpliv nad potekom lastnega življenja.

karitas mladih

KORAKI ZA VZPOSTAVITEV MLADE KARITAS

Luka Oven

Da bi oblikovali smiselne priložnosti za sodelovanje mladih, je treba jasno opredeliti, zakaj želite vzpostaviti Mlado Karitas in kako bi bilo to videti v kontekstu vaše organizacije. V tem koraku lahko uporabite Dunajsko deklaracijo (dobite jo pri škofijskih koordinacijah youngCaritas) in pogledate, kako opredeliti vizijo, poslanstvo in cilje Mlade Karitas v vaši organizaciji. Za to lahko uporabite tudi orodje, imenovano Teorija sprememb, ki vam lahko pomaga jasno izraziti, kaj želite doseči v smislu angažiranosti mladih. V nadaljevanju bomo predstavili, kako korak za korakom uporabljati to orodje.

Opredelitev vaše vizije Mlade Karitas vam bo omogočila, da razjasnite, zakaj jo želite ustanoviti in kakšna so vaša pričakovanja glede rezultatov. Vodenje vaše ekipe korak za korakom skozi ta proces vam bo pomagalo pridobiti poglobljeno razumevanje, kaj lahko ta prizadevanja prinesejo vam kot strokovnjakom in organizaciji, kaj je potrebno, da se to zgodi, in kakšna bi lahko bila tveganja in ovire.

Pri definiranju vizije je pomembno, da se odločite za naslednje vidike:

1. Vloga mladih. V kakšni vlogi vidite mlade v svoji organizaciji?

- prostovoljci v dobrodelnih programih, namenjenih podpori ljudem v stiski

- prostovoljci v kampanjah in ozaveščevalnih projektih, katerih cilj je ozaveščanje in zavzemanje za spremembe
- udeleženci projektov, katerih cilj je opolnomočenje in senzibiliziranje mladih na različnih področjih
- uporabniki storitev, namenjenih mladim v težkih življenjskih situacijah
- pripravniki
- zaposleni
- drugo

6

Jasno opredelite njihovo vlogo, da zanje pripravite ustrezno in ciljno usmerjeno ponudbo. Seveda se lahko zgodi, da bodo mladi imeli priložnosti služiti v več vlogah, da se bodo vloge prekrivale ali da bo obstajala pot, po kateri bodo mladi lahko prehajali iz ene vloge v drugo. Če je tako, poskrbite, da boste oblikovali to pot: opredelite, kaj bo vsak korak vključeval in kako se bodo mladi lahko spreminjali iz ene vloge v drugo – kakšen je natančen proces.

2. Starostna skupina.

Mladost je zelo širok pojem in biti 'mlad' lahko v različnih državah pomeni nekaj drugega. S katero starostno skupino bi želeli sodelovati? Glede na to odločitev boste potrebovali različna sredstva za doseg mladih in komunikacijo z njimi ter jim ponudili različne priložnosti, jim dali različne ravni odgovornosti. Ta korak zahteva zavestno odločitev. Govorimo lahko o 4 starostnih skupinah. Oglejte si, katera bi najbolje delovala v vašem kontekstu:

- otroci – od 6 do 12 let

- najstniki – od 13 do 17 let
- študentje – od 18 do 25 let
- mladi odrasli – od 26 do 35 let.

Pri oblikovanju ponudbe za mlade iz različnih starostnih skupin je pomembno upoštevati naslednje dejavnike:

Kateri je najboljši način za komuniciranje z vsako starostno skupino?

Vaša komunikacija se mora razlikovati glede na to, ali želite omogočiti priložnosti za otroke, najstnike ali mlade odrasle. Ne pozabite tega upoštevati pri ustvarjanju ponudbe.

Kakšne so zakonske zahteve in okvir za sodelovanje z mladoletnimi?

Če sodelujete z otroki in najstniki, je pomembno, da ne pozabite upoštevati zakonskih zahtev in se prepričate, da imate starševsko soglasje. Drugi pomemben vidik je vključiti in zagotoviti izvajanje vseh zaščitnih postopkov, saj so otroci ena od ranljivih skupin, ki jim grozi zloraba ali izkoriščanje.

Kako zagotoviti udeležbo vsake starostne skupine?

Čeprav otroci ali najstniki ne bodo imeli toliko odgovornosti kot mladi odrasli, je še vedno pomembno prisluhniti njihovim potrebam in perspektivam ter jim pustiti, da soustvarjajo svoje sodelovanje. Poskrbite, da boste oblikovali načine poslušanja mladih, ki bodo zagotovili, da bodo imeli lastništvo nad svojo udeležbo.

MLADI se PREDSTAVIJO

En lep pozdrav, sem Tinkara, frišno diplomirana vzgojiteljica predšolske vzgoje. Moj prvi dom je v Kranju, drugi dom pa je povsod, kjer se čutim sprejeto in sproščeno. Prav to sprejetost in sproščenost čutim že vseh 9 let prostovoljnega dela pri youngCaritas.

Prostovoljstvo: Začela sem kot animatorka na letovanju Biseri, ki je zame po devetih letih še vedno eden najbolj čarobnih tednov v letu. Kasneje sem se priključila ostalim projektom pod okriljem Karitas: Študentski tek na grad, Na zdravo zabavo v naravo, Dobrodelno okrog Slovenije, dvigovanje telefonov na dobrodelnem koncertu Klic dobrote in pomoč pri pripravi koncerta Koča, ki povezuje, ter drugi dobrodelni projekti.

Hobiji: Rolanje in iskanje lepih razgledov v hribih z dobro družbo.

Najljubša hrana: Vse, kar vsebuje cimet, če ga ni, ga pa dodam.

Najljubši kraj za izlet: Rada spoznavam nove kraje naše Slovenije. Slovenija je cela čudovita, Gorenjska pa ima moje srce.

Pesem: Rada poslušam različne slovenske izvajalce in zvrsti, izbor pesmi pa je odvisen od trenutnega razpoloženja.

Kotiček, kjer se sprostiš: Sprehod po bližnjem polju ali skozi gozd, v tišini ali ob dobri glasbi.

Najljubša slovenska beseda: Veselica 😊

DOGAJA se

Poleti bodo potekali pohodi v gore s slepimi in slabovidnimi, pri katerih sodelujemo s Planinsko zvezo Slovenije. Vabljeni k udeležbi! Več informacij na www.youngCaritas.si ali pri Niki (nika.robek@karitas.si).

PRINCIP SOLIDARNOSTI KOT ODGOVOR NA INDIVIDUALIZEM IN KOLEKTIVIZEM

Andrej Štesl

Z razvojem človeške civilizacije smo prišli v situacijo, ki pogosto ustvarja vtis, da je zgolj posamezni človek tisti, na katerega mora biti vse naravnano. O človekovih pravicah, o individualnosti vsakega posameznika, zadnje čase celo o pravici posameznika, da mu drugi pomagajo oditi s tega sveta, poslušamo, kot da so to edino zveličavni načini urejanja naše skupnosti in človeške družbe, ki s pretiranim poudarjanjem posameznika pravzaprav izginja. Temu s tujko rečemo individualizem, ki zelo poudarja pomen in interese posameznika, ne oziraje se na skupnost.

V našem polpreteklem času smo bili kot družba naravnani na kolektivizem, ki pretirano poudarja pomen in interese skupnosti nad človekom kot posameznikom. V kolektivističnem pogledu na ureditev družbe so človekove pravice podrejene skupnosti, prav tako se pričakuje, da posameznik svoje želje in hotenja podredi interesom skupnosti. V takem pogledu na družbo je posameznik vreden zgolj toliko, kolikor služi interesom skupnosti.

Tako individualizem kot kolektivizem sta v bistvu skrajna pogleda na to, kako urejati naše medsebojno življenje v skupnosti. Zato Katekizem katoliške Cerkve in Družbeni nauk Cerkve kot odgovor na eno in drugo skrajnost poudarjata, da med stvarmi na svetu obstaja medsebojna soodvisnost in hierarhija, hotena od Boga, Stvarnika. Med njimi namreč obstaja enost in solidarnost, ker imajo vse stvari istega Stvarnika, so od njega ljubljene in naravnane na njegovo slavo. Spoštovati v stvarstvo zapisane zakonitosti in odnose, ki izhajajo iz narave stvari, je začetek modrosti in temelj npravnosti (prim. KKC 342, 354).

Pravi odgovor na vedno večjo individualizacijo torej ni pot v kolektivizacijo, ampak vzgoja in prizadevanje za solidarnost med ljudmi ter med ljudmi in stvarmi. Solidarnost, ki izvira iz človeškega in krščanskega bratstva, se na izraža predvsem v pravičnem razdeljevanju dobrin, v poštenem plačevanju dela in v naporu za pravičnejši socialni red. Krepost solidarnosti udejanja tudi delitev duhovnih dobrin vere, ki so še pomembnejše kakor gmotne dobrine (prim. KKC 1939–1942, 1948).

Medsebojno solidarnost sodelavci Karitas zelo dobro poznamo. Ne zgolj občasno. Nenehno imamo pred seboj posameznika, ki mu kot skupnost pomagamo bodisi z drobnimi darovi ob različnih akcijah bodisi z aktivno človeško pomočjo ob materialnih ali duhovnih stiskah. Ta vidik solidarnosti predstavlja

temeljno osnovo medsebojne pomoči in udeležbe v pravičnem razdeljevanju dobrin.

Princip solidarnosti pa nas ne sme omejevati zgolj na vsakodnevno materialno ali duhovno pomoč, ampak nas spodbuja, da smo tudi družbeno odgovorni in aktivni, da s prisotnostjo na socialnih omrežjih, v lokalnem okolju in pravzaprav povsod, kjer imamo možnost in priložnost, širimo ideje solidarnostnega principa oblikovanja naše družbene skupnosti. V prihodnje si bomo morali vsi prizadevati, da bodo principi solidarnosti, torej pravična delitev zemeljskih dobrin, pravično plačilo dela in pravičnejši socialni red zapisani tudi v temelje zakonodaje. Kot posamezniki imamo seveda omejene možnosti neposrednega vpliva na zakonodajne procese, imamo pa odločujoč vpliv na oblikovanje javnega mnenja in na izbor predstavnikov ljudstva, ki nas zastopajo v parlamentu.

DIALOG IN DRUŽBENO PRIJATELJSTVO

papež Frančišek

Vir: Vsi smo bratje, okrožnica papeža Frančiška o bratstvu in družbenem prijateljstvu, Založba Družina

Odlomek je iz šestega poglavja: *Dialog in družbeno prijateljstvo*.

Zbliževati se, izražati se, poslušati se, gledati se, spoznavati se, skušati se razumeti, iskati stične točke – vse to izraža glagol »dialogizirati«. Za to, da bi se srečali in si vzajemno pomagali, potrebujemo dialog (pogovor). Ni mi treba praviti, čemu služi. Dovolj je pomisliti, kakšen bi bil svet brez potrpežljivega pogovora med plemenitimi ljudmi, ki so ohranili skupaj družine in skupnosti. O vztrajnem in pogumnem dialogu ni novic, poročila govorijo o sporih in spopadih, in vendar nevsiljivo pomaga svetu, da živi bolje, veliko bolj, kakor se tega zavedamo.

Družbeni pogovor za novo omiko

Nekateri skušajo stvarnosti ubežati, zato se zatečejo v zasebne svetove. Drugi se z njo soočijo z uničevalno slo, a »med samoljubno ravnodušnostjo in žolčnim ugovorom je vedno možna rešitev: dialog. Dialog med rodovi, dialog med narodi, saj smo vsi ljudje sposobni dajanja in sprejemanja, če smo odprti za resnico. Država napreduje, ko se ljudje o svojem

različnem kulturnem bogastvu med seboj ustvarjalno pogovarjajo: o ljudski kulturi, univerzitetni kulturi, mladinski kulturi, umetniški in tehnološki kulturi, o gospodarski in družinski kulturi, o kulturi v sredstvih obveščanja.«

Ljudje pogosto zamenjujejo dialog z nečim, kar je zelo drugačno: z mrzlično izmenjavo mnenj na družbenih omrežjih, ki so pogosto osredinjena na posredno, ne vedno zaupanja vredno informacijo. To so le monologi, ki tečejo vzporedno, ki morda zaradi svojih visokih, agresivnih tonov zbuja pozornost. A samogovori nikogar ne obvezujejo, saj je njihova vsebina pogosto preračunljiva in v nasprotju s samo seboj.

Senzacionalno mešanje dejstev in odmevov v medijih večkrat onemogoča pravi ogovor, saj dopušča, da vsakdo z opravičevanjem tujih napak ohranja svoje lastne zamisli, koristi in odločitve nedotaknjene in brez odtenkov. Prevladuje navada hitrega diskreditiranja nasprotnika, ki mu pridaje ponižujoče vzdevke. Boji pa se z njim pomeriti v odprtem in spoštljivem pogovoru, v katerem bi našla sintezo, ki vodi onstran. Najslabše je, če si ta govorica, navadno vpeta v politične kampanje, nadene tako običajno podobo, da jo dnevno uporabljajo vsi. Razpravo velikokrat v svojo korist usmerjajo nekateri interesi, ki imajo moč in skušajo z njo nečastno pridobiti javno mnenje. To se ne nanaša samo na vlado, ki se menja. Takšno moč manipuliranja imajo tudi gospodarstvo, politika, mediji, religija ali katerakoli druga oblast. Včasih to utemeljujejo ali opravičujejo, kadar je dinamika v njihovem gospodarskem ali ideološkem interesu, toda prej ali slej se to početje obrne proti tem istim interesom.

Pomanjkanje dialoga prispeva k temu, da se na svojih področjih nihče ne trudi za skupno dobro, temveč za ugodnosti, ki jih prinaša oblast, ali pa – v najboljšem primeru – za vsiljevanje lastnega mišljenja. Tako se pogovori spreminjajo v gole poskuse, kako si zagotoviti vso oblast in kar največ koristi. Ob tem pa pozabljajo na vzajemno iskanje, ki poraja skupno dobro. Junaki prihodnosti bodo tisti, ki bodo znali prekiniti s tem nezdravim mišljenjem in se bodo ne glede na osebne koristi odločali za spoštovanje resnice. Bog daj, da bi ti junaki tiho prihajali na dan v srcu naše družbe.

PONOVNO SPOZNALI, KAKO JE DRUŽENJE POMEMBNO

Simon Dvornik

Srečanje zaposlenih in ožjih sodelavcev Karitas v Sloveniji v Novem mestu

Grški filozof Demokrit je rekel, da je življenje brez zabave kot dolga pot brez gostilne. Dve leti sta minili od zadnjega večjega druženja družine Karitas. Čas koronavirusa nas je vse nekoliko izoliral. Zato smo bili na Škofijski karitas Novo mesto navdušeni nad zadolžitvijo za organizacijo letošnjega veselega druženja vseh zaposlenih in ožjih sodelavcev Slovenske karitas.

V sredo, 1. junija, smo se zbrali v stolni cerkvi sv. Nikolaja na Kapitlju v Novem mestu, kjer nas je sv. mašo daroval novomeški škof msgr. Andrej Saje. Ob ljudskem petju in lepem obredu smo kot ena skupnost potrdili svoje evangeljsko poslanstvo: biti čuječi za sočloveka v stiski. Po sveti maši smo poslušali kratko predstavitev zgodovine in zanimivosti kapitelske

cerkve ter se podali na vrh zvonika, ki je bil v letošnjem letu deležen popolne prenove.

Druženje smo nadaljevali pri Lovsko gozdarskem domu Vahta, kjer smo ob dobri jedači in pijači ter obilici športnih aktivnosti obnovili ali na novo vzpostavili dobre odnose s kolegi iz vseh krajev Slovenije. V lepem vremenu in lepotah Dolenjske smo ponovno spoznali, kako pomembno se je družiti, kako ni vse samoumevno ter kako zelo moramo ceniti vsak trenutek, ki ga v življenju doživimo.

9

ZGRADILI SMO VODOVOD!

Alojzij Štefan

V centru Skupnosti Srečanje, Vremskem Britofu, se je v zadnjem času res »dogajalo«. Mesec in pol je potekal velik projekt. Fantje in moške, ki opravljajo program v tem centru, so ob podpori mojstrov in velikodušnega donatorja, ki želi ostati neimenovan, zgradili vodovod od naselja Dolnje Vreme do našega centra. Do sedaj smo lahko uporabljali le kapnico in v sušnih obdobjih smo vodo vozili s cisterno iz več kot kilometer oddaljenega hidranta javnega vodovoda. Pod nadzorom mojstrov so fantje strojno (dva člana Skupnosti imata ustrezen izpit in znanje za upravljanje gradbene mehanizacije) izkopali 1,2 km dolg jarek, položili vanj vodovodno cev ter jo zasuli. Tudi druga dela so izvedli sami ter se tako v vseh fazah izvedbenih del aktivno vključili v izgradnjo tako dolgo zelenega vodovoda. S tem so si pridobili mnogo izkušenj in na koncu bodo lahko s ponosom povedali, kaj so zgradili z lastnimi rokami. Dokazali so, da z voljo in vztrajnostjo, sam in skupaj z drugimi, tudi v teh razmerah lahko nekaj koristnega narediš. Obenem ostaja tudi zavest, da ne delaš le zase, temveč za skupnost vseh, za prihodnost ..., in občutek, da smo z voljo in elanom, ki ju prej ni bilo ravno veliko, zmogli tudi tako obsežen in zahteven projekt.

Kar smo vse od začetka (otvoritev centra je bila julija 2000) želeli in malodane sanjali, se nam je končno uresničilo. V hišo, kjer vsako opravlja program zdravljenja odvisnosti in sodeluje v šoli življenja vsaj deset odvisnikov in še trikrat toliko njihovih svojcev, je v četrtek, 16. 6. 2022, ob 13.30 pritekla pitna voda iz javnega vodovoda, ki bo zagotovila, da bomo veliko lažje izpolnjevali visoke standarde, ki se na tem področju od nas zahtevajo. To pa nam ne bi uspelo brez velikodušnega donatorja in brez tvornega sodelovanja župnije Vreme, Občine Divača ter požrtvovalnega dela članov skupnosti Vremski Britof. Kjer je volja, je pot! Po poti pa pridemo do cilja le z vztrajnostjo

in premagovanjem naporov, ki ga lajšajo solidarnost, veselje in upanje.

Ob primerni priložnosti bomo pripravili slovesno praznovanje z otvoritvijo in blagoslovom nove napeljave in opravljenih del.

koper

AKCIJA »DVIGALO ZA JOŽICO«

Tatjana Rupnik

»Ni nam treba iskati sreče. Če imamo ljubezen do drugih, nam bo dana. Je namreč Božji dar« (sv. Mati Terezija).

Kdo ne pozna naše Jožice Ličen, dolgoletne sodelavke, nekdanje ravnateljice in zdajšnje namestnice ravnatelja Škofijske karitas Koper. Kot prostovoljka Karitas je v različnih akcijah koordinirala pomoč veliko družinam in posameznikom. Sama rada poudari, da ko je bila zaposlena v davčni upravi, je ljudem jemala, po upokojitvi zaradi bolezni po 40. letu pa se je čutila poklicano, da jim daje. Ljubezen do drugih je njena največja vrlina. V vsakem vidi Človeka, ki je vreden pomoči, in vsakogar sprejme z odprtimi rokami. A življenje je ubralo svojo pot pred dvema letoma. V septembru 2020 je že vidno utrujena bila gostja seminarja Slovenske karitas v Galeriji Družina, naslednji dan pa je pristala na urgenci zaradi težav s srcem. Nato je prišla koronakriza, na koncu pa se je iz majhne ranice razvila še huda bolezen, ki se je končala s sepso in izgubo desne noge. A Jožica ni izgubila upanja in vere. Rada pove, da jo je pokonci držala misel, koliko ljudi je v mislih z njo, moli zanjo in ji želi, da bi čim prej okrevala. Čutila je naše molitve in prošnje, ki so bile hvala Bogu uslišane. Sama pravi, da je bilo hudo. Od avgusta 2021 do februarja 2022 je bila v treh različnih bolnišnicah. Pogum, volja in trma so ji pomagali, da je še vedno med nami in z nami. Čeprav se čudno sliši, se je kot otrok veselila, ko so ji odstranili bolni del noge – samo da je bolečina izginila, pravi.

Februarja letos se je vrnila domov. Ne bo pozabila občutka veselja, ko se je peljala po Rebernicah v svoj domači kraj Cesta. Njeni domači so pred njenim prihodom preuredili stanovanje tako, da je sedaj Jožica dokaj samostojna. Še vedno pri nekaterih opravilih potrebuje pomoč druge osebe.

Na Škofijski karitas Koper smo ves čas s strahom, a upanjem in vero v Boga spremljali njen križev pot. Ko nam je sporočila, da prihaja domov, smo se novice zelo razveselili.

Porodila se je ideja, da bi Jožici pomagali, da bi lahko postala mobilnejša, saj živi v prvem nadstropju hiše in lahko le s pomočjo štirih krepkih rok pride na svoje dvorišče. Skupaj z različnimi izvajalci smo se zato odločili, da bomo izpeljali akcijo in Jožici uredili dvigalo. Na začetku ni bila navdušena, saj je menila, da je lahko dajati, a težko sprejeti, toda na koncu je pomoč sprejela pod pogojem, da se uredi montažno dvigalo, ki bi bilo last Škofijske karitas Koper in bi ga lahko kasneje ponu-

dili drugemu, ki bi tovrstno pomoč potreboval. Akcija je bila in je zelo uspešno sprejeta. Darovi se seštevajo in kmalu bomo dosegli cilj. Odločili smo se, da bomo akcijo zaključili na Sinjem vrhu, ko bo potekal dan odprtih vrat 28. kolonije Umetniki za Karitas, ki ji lahko rečemo Jožičin »tretji otrok«. Če bo zbrano kaj več, kot se bo potrebovalo, bomo na željo Jožice na Škofijski karitas Koper ustanovili sklad za invalide.

Sredstva se še vedno zbirajo na:

**Škofijska karitas Koper, Vipavska cesta 11,
5270 Ajdovščina
TRR: SI56 0475 0000 3155 558
sklic: SI00 130522
namen: dvigalo za Jožico**

Vse od začetka akcije je bilo veliko klicev dobrotnikov, ki jim je Jožica preko različnih akcij Karitas pomagala. Vsak evro šteje, ne glede na to, koliko kdo da.

Za konec bi se rada vsem in vsakemu posebej zahvalila za darove. Kot pravi sv. Mati Terezija: »Ne moremo delati velikih stvari – delamo lahko le majhne stvari z veliko ljubeznijo.« In moram priznati, da je bilo v tej akciji čutiti veliko ljubezni.

HVALA IN BOG LONAJ!

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Mateja Curk

Program Popoldan na Cesti je javni socialnovarstveni program, ki dnevno obravnava otroke in mladostnike iz socialno in ekonomsko ogroženih družin, ki potrebujejo posebno varstvo in skrb. V program so vključeni otroci in mladi, pri katerih

so prisotne vedenjske, učne, psihosocialne težave ali pomanjkanje socialnih veščin, pa tudi drugi otroci.

Kakšno leto je za nami! Septembra smo z upanjem na izvajanje programa »v živo« nestrpno spremljali vladne ukrepe glede najbolj aktualne teme zadnjih dveh let, covida. Na veselje vseh nas in otrok smo končno lahko na večini lokacij izvajali program s pristnim človeškim stikom, seveda ob upoštevanju vseh veljavnih ukrepov in priporočil. Drugje smo se posluževali sedaj že splošno znane aplikacije Zoom in tako otrokom omogočali potrebno pomoč. Ta oblika je celo presegla meje naše škofije, saj so se na nas obrnili tudi starši iz drugih škofij.

Za vse, ki smo izvajali program, tako prostovoljce kot zaposlene, je bilo to šolsko leto kar velik izziv. Z dobrim sodelovanjem smo program uspešno izvajali v obliki učne pomoči, razbremenilnih pogovorov, svetovanja, počitniških delavnic, kvalitetnega preživljanja prostega časa itd.

Otroci so program radi obiskovali, in tako so se spletale prijateljske vezi, gradili kvalitetni odnosi, izboljševalo se je šolsko znanje, otroci so se sproščali ob igri, športu, ustvarjanju z različnimi materiali, pri čemer so nastajali izdelki, ki so včasih presenetili še njih same, v smislu, kaj vse zmorem in znam. Krepila se je samozavest in pridobivala boljša samopodoba. Program po lokacijah smo zaključili zelo prijetno: privoščili smo si sladoled ter organizirali piknik otrok in prostovoljcev, kjer ni manjkala niti harmonika.

Sedaj pa se že vneto pripravljamo na letovanje v Domu Karitas v vasici Soča pri Bovcu, ki bosta potekali od 26. junija do 2. julija ter od 9. do 16. julija, ter na počitniške delavnice v avgustu. Tudi tam bo polno dogajanja, smeha, iger, druženja in ustvarjanja. Nam ni nikoli dolgčas!

UMETNIKI ZA KARITAS POTUJEJO ...

Marjana Plesničar - Jezeršek

V mesecu maju je razstava likovnih del, ki so nastala v sklopu projekta Umetniki za Karitas, potovala v sosednjo Avstrijo. V domu Sodalitas v Tinjah smo postavili in odprli razstavo z naslovom Odkrivanje stvarstva. Toplo nas je sprejel duhovnik in dolgoletni rektor Katoliškega doma prosvete, g. Jože Kopeinig, ki nam je dom tudi razkazal in nas navdušil s kapelo, ki jo je poslikal p. Marko Rupnik, da je postala svetilnik duhovnosti in lepote. Odprtja razstave se je udeležil tudi ravnatelj Koroške karitas g. Ernst Sandriesser, s katerim smo si podelili izkušnje, ki jih pri pomoči ljudem v stiski pridobivamo na eni in drugi strani meje. Ga. Anamarija Stibilj Šajn je poskrbela za prijetno strokovno predstavitev avtorjev in njihovih del, celotna ekipa, ki si je vzela čas in postavila res lepo razstavo, pa si zasluži iskreno zahvalo in pohvalo za opravljeno delo. Razstavo si je bilo v Tinjah mogoče ogledati vse do 21. junija, ko se je ponovno preselila naprej, da sporočilo o združevanju lepega in dobrega ponese med čim več src, ki hrepenijo po tem.

Od 21. junija naprej vas tako prijazno vabimo v Anino galerijo v Rogaški Slatini, da si ogledate dela, ki so nastala v lanski likovni koloniji pod geslom »Z očetovim srcem«. Izkupiček od del, ki najdejo lastnika, je namenjen materialni pomoči družinam in pomoči družinam preko Centra Bogdana Žorža. Z do sedaj zbranimi sredstvi smo že pomagali nekaj slovenskim družinam, ki so se znašle v stiski, pa tudi nekaj ukrajinskim družinam, ki so se pred vojno zatekle na območje koprške škofije.

Prisrčno vabljeni, da si med razstavljenimi deli izberete tisto, ki nagovarja vaše oči in srce, ter na ta način prispevate svoj košček k pomoči družinam v stiski.

28. MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

Sinji Vrh, 16.–19. avgust 2022

Udeleženci kolonije:

Venko Cvetkov, Mensura Jahić, Mirta Diminić, Jasmina Rojc, Alda Grudina, Miha Perčič, Žiga Okorn, Blaž Rosa, Matjaž Mauser, Metka Mauser, Andreja Srna in Ana Maraž.

Pridružili se bodo strokovni sodelavci ter vabljeni darovalci ob dnevu odprtih vrat.

V ČETRTEK, 18. 8. 2022, VABLJENI NA SREČANJE Z LIKOVNO KOLONIJO UMETNIKI ZA KARITAS TER OB 18. URI NA PREDSTAVITEV NASTALIH LIKOVNIH DEL IN KULTURNI PROGRAM.

Darovi za likovna dela bodo namenjeni pomoči socialno ogroženim družinam ter pomoči pri nakupu dvigala za »našo Jožico«.

Geslo kolonije in prodajnih razstav 2022/2023:
»Skupaj v istem čolnu«

Afriki. K sodelovanju so povabili šole in vrtce. Osnovna šola Vodice in Podružnična šola Utik v projektu sodelujeta že vse od začetka. Glavni namen je, da otroci tečejo v znak solidarnosti do ljudi, ki jih posledice globalnih podnebnih sprememb najbolj prizadenejo, čeprav so s svojim načinom življenja najmanj prispevali k njim.

Učenci pod vodstvom učiteljev v okviru projekta skozi celo leto pridobivajo znanje o podnebnih spremembah. Pomembno je otroke ozaveščati o pomenu gibanja, ohranjanju čiste narave in vodnih virov. Otroci med letom v okviru podaljšanega bivanja tečejo in so do sedaj pretekli že 1.720.080 m.

Učenci in učitelji oddelkov podaljšanega bivanja OŠ Vodice in podružnice Utik so za zaključek pripravili Igre brez meja. Otroci so bili skupaj s starši povabljeni, da namesto startnine darujejo hrano z daljšim rokom

uporabe, šolske potrebščine in higienske pripomočke. Na igrah je sodelovalo 36 ekip oziroma skupaj 90 članov. Namen iger je, da otroke spodbujamo h gibanju, druženju in dobroti. Za vse je dobro spoznanje, da so tudi med nami posamezniki, ki potrebujejo pomoč in razumevanje. Razvijanje empatije se začne že v otroštvu. Odrasli jih lahko usmerjamo s tem, da smo zgled z dobrimi deli.

Lep kulturni program na začetku iger in zaključne misli o pomenu medgeneracijskega druženja so bili za vse prisotne lepo doživetje. Prostovoljke smo pripravile pogostitev s pecivom, sadjem in sadnimi sokovi ter vodo. Seveda se tem dobrotam ni moč upreti in vse se smejale, da so igre uspele tudi z našo pomočjo.

ljubljana

V VODICAH SE DOGAJA

Rozalija Jeglič

Tek podnebne solidarnosti – Igre brez meja

Prostovoljke ŽK Vodice smo letos ponovno sodelovale na zaključni prireditvi v okviru projekta Tek podnebne solidarnosti.

Slovenska karitas je projekt Tek podnebne solidarnosti začela v letu 2011 v okviru triletnega mednarodnega projekta z naslovom V smeri podnebne pravičnosti v državah v razvoju s poudarkom na podsaharski

ŽK Vodice se zahvaljuje vsem in vsakemu posebej, učencem in njihovim staršem za darovano hrano in šolske potrebščine. Na prireditvi smo zbrali 90 kg hrane in večje število šolskih potrebščin ter higienskih pripomočkov. Posebno zahvalo bi radi izrazili ge. Joži Nastran Brank, profesorici telesne vzgoje, ki je vsa leta vodja projekta. Učiteljem, zaposlenim in vodstvu šole hvala za sodelovanje in podporo temu poučnemu in humanemu projektu.

Srečanje starejših in bolnih

V nedeljo, 5. 6. 2022, na binkoštni praznik, je ŽK Vodice pripravila srečanje za starejše in bolne. To je tisti del poslanstva, ki ga prostovoljke pripravljamo s posebnim veseljem. S tem jim želimo pokazati spoštovanje v medsebojni povezanosti in zahvalo za njihovo minulo delo.

Srečanje smo začeli v župnijski cerkvi s sveto mašo, ki jo je daroval g. župnik France Mervar. V skupni molitvi smo se Bogu zahvalili za zdravje, dar vere in prosili, da nas njegova dobrot spremlja še naprej. Sveti Duh je tista prava moč, ki nas rešuje strahu in ga spreminja v pogum in veselje. Popelje nas v neznane kraje, nam odkriva resnico, ki presega naša pričakovanja. Kaže nam pot spoznanja, da nosimo v sebi prvine Duha, ki bogati, tolaži, združuje, osrečuje, prinaša mir in novo upanje.

Misli, povedane med mašo, v pridigi in prošnjah je dopolnil Mešani cerkveni pevski zbor župnije Vodice z lepim izborom pesmi.

Po sveti maši smo v pastoralnem domu pripravili srečanje in pogostitev. Težko je opredeliti najlepše življenjsko obdobje. V določenem obdobju vsakdo najde vsebino, ki je zanj najlepša. Tudi v starosti ali tretjem življenjskem obdobju, morda tudi boleznimi ali

oslabelosti so dogodki, ki so lepi in nas bogatijo ne glede na starost. To lahko potrdimo ob pogledu na zadovoljne in nasmejane obraze vseh prisotnih na srečanju. Po prijetnem klepetu in obujanju spominov smo si ob slovesu zaželeli vse dobro in nasvidenje prihodnje leto.

ZDRUŽENI NA POTI

Jožica Jevnikar, foto: Drago Lokar in Cvetka Gorišek

13

V soboto, 21. 5. 2022, smo imeli v Župnijskem domu v Šentvidu pri Stični dobrodelni koncert **Odprti srce in oči**, ki ga je organizirala Župnijska karitas. Pozdravne besede je spregovoril predsednik Župnijske karitas g. Izidor Grošelj, ki je delovanju Karitas v veliko pomoč in podporo. Vezni tekst koncerta je bil posvečen molitvi; moči, ki jo ima molitev, in pričevanju ljudi, ki živijo med nami.

Dobrodelno so nastopili pevski zbori naše župnije. Osrednja točka koncerta je bil intervju Anice Volkar z gostom Martinom Golobom, grosupeljskim župnikom. Gospod Martin je velik zagovornik dobrodelnosti, v kateri tudi sam rad in pogosto sodeluje. S svojimi besedami nas je navdušil, nasmejal in nam dal nov zagon na poti dobrodelnosti. Naš koncert so popestrili harmonikar in drugi instrumentalisti ter različni solisti, razveselili pa smo se tudi zvokov zvonov.

Na koncu so vsi pevski zbori skupaj zapeli himno naše Karitas. Petju smo se pridružili tudi ostali.

Ta večer smo združeni, z roko v roki, romali po poti usmiljenja, velikodušnosti in ljubezni. Dokazali smo, da znamo prisluhniti drug drugemu, odpreti svoja srca in oči, čutiti in videti sočloveka.

Zahvaljujemo se za vse prejete darove, ki so in bodo namenjeni potrebam naše Karitas.

V nedeljo, 29. 5. 2022, pa smo se članice ŽK želele posvetiti sebi, našemu medsebojnemu povezovanju, pogovorom in sprostitvi. Odpravile smo se na pohod. Kljub močnemu dežju se nam je pridružilo nekaj družinskih članov, nekateri pa so pohodnike spremljali z avtomobili.

Pohod smo začeli pri cerkvi sv. Andreja v Sobračah, šli mimo Pintarjeve kapele in kapelice v Čagoščah do cerkve sv. Janeza Krstnika v Bukovici, kjer smo imeli daljši postanek. Pot smo nadaljevali po gozdu, do cerkve sv. Ane v Velikih Češnjah, in

pohod zaključili na Gradišču, pri cerkvi sv. Miklavža. Pogovori, šale, smeh, ki so se prepletali med našo hojo, so nas povezali, sprostili in nam dali novih moči za naše delo.

Na Gradišču je bilo ob našem prihodu že več kot sto naših župljanov, ki na kakršenkoli način prispevajo k dobrobiti župnije Šentvid pri Stični. Gospod župnik Izidor Grošel je zelo hvaležen za vsakršno opravljeno delo, ki je v prid celotni župniji. Za vsako dejanje se sproti zahvali, enkrat na leto pa nas povabi na srečanje, ki mu pravi Mali župnijski dan. Pozdravi, klepeti, šale, nasmejani obrazi, otroško veselje in igre, petje, dobra hrana in molitev so sestavni deli našega druženja.

Vsak izmed nas z veseljem deluje v župniji, gospodu župniku Izidorju Grošlju in kaplanu Aljažu Kraševcu pa smo hvaležni, ker nas vodita in povezujeta v močno skupnost.

BITI KRISTJAN POMENI DIŠATI

Bojana Bajec

5. junija, na binkošno nedeljo, je bilo po dveletnem premoru v naši župnijski cerkvi svetega Martina v Notranjih Goricah zdaj že tradicionalno srečanje ostarelih, bolnih in onemoglih, ki ga organizira Župnij-

ska karitas. Prva nedelja v juniju je zelo primerna za srečanje, saj je ta mesec posvečen češčenju Srca Jezusovega in Marijinega, zato je prav, da to Božjo ljubezen delimo s tistimi, ki so onemogli, večkrat duhovno vezani na svoj dom in brez svojih sovrstnikov.

Srečanje smo tudi letos združili s sveto mašo. Pred njo je bila možnost za sveto spoved, med mašo, ki jo je daroval upokojeni bolniški duhovnik g. Miro Šlibar, pa se je delilo bolniško maziljenje, ki ga lahko enkrat letno prejme vsak starejši, gotovo pa tisti, ki je bolan, onemogel in potreben posebne Jezusove pomoči.

Med pridigo je duhovnik vzel v roke rdeč nagelj. Rekel je, naj si predstavljamo vrtnico, in pridigo začel z mislimi Mahatme Gandija: »Pomislite na skrivnost vrtnice. Ta ne stori čisto nič, ampak diši, zato jo vsi ljubijo. Dišite torej!« Ljubezen je torej vonj, ki naj bi prihajal od nas kristjanov. Poudaril je, da biti kristjan pomeni dišati in da naj dopustimo, da bo dišala naša ljubezen.

Mašo vedno popestri naš otroški pevski zbor, ki mu vsi radi prisluhnemo. Po maši smo se vsi skupaj ustavili še pred cerkvijo, kjer so bile postavljene mize in klopi, ki so nam jih prijazno posodili domači gasilci. Koronačas je prepovedoval druženja, držali smo se vsak zase, zdaj pa je bila priložnost, da se malo ustavimo, da se tudi starejši srečajo in pogovorijo s svojimi znanci, sosedi, prijatelji. Pridne gospodinje so poskrbele za pecivo in druge dobrote – celo tako pridne so bile, da smo lahko našim udeležencem dali nekaj sladkih dobrot še za domov. Druženje je minilo v prijetnem vzdušju in vsi smo bili zelo zadovoljni, predvsem pa bolni in ostareli, ki jim takšna srečanja veliko pomenijo.

DVA NOVČIČA

Dobrodelni koncert Župnijske karitas Vrhnika

V Cankarjevem domu na Vrhniki je 28. maja 2022 ŽK Vrhnika pripravila 16. dobrodelni koncert Dva novčiča, ki je bil posvečen 30. obletnici njene ustanovitve. Povezovalca Romana Kogovšek in Peter Perše sta nas z izbranimi mislimi popeljala skozi program.

Vsako srečanje s človekom je izziv, posebej pa to velja za srečanje s človekom v tiski. Papež Frančišek nas spodbuja, da siromaku ponudimo svojo roko. Vsi smo si različni, zato je potrebna harmonija raznolikosti, ker se s tem bogatimo in premagujemo težave. Še tako velika stiska nosi s seboj tudi upanje, le pogledati moramo proti oknu, ki nam ga Bog odpira. Da ni vse črno in brezupno, nam pove Kekčeva pesem, ki se začne takole: *»Jaz pa pojdem in zasejem dobro voljo pri ljudeh. V eni roki nosim sonce, v drugi roki zlati smeh.«* To je bila spremljevalna pesem otroški plesni predstavi. Da je smeh pol zdravja, nas je prepričal humorist poštar Peška, ki je nasmejal celo dvorano. Otroci Župnijskega vrtca Vrhnika so zapeli pesem Mi smo prijatelji.

Kako je življenje nepredvidljivo in gre svojo pot mimo naše vse-mogočnosti, je dokaz tudi praznovanje 30. obletnice ustanovitve Župnijske karitas Vrhnika. Praznovanje bi moralo biti 17. 4. 2021, ob obletnici ustanovitve, pa ga je nenačrtovani covid prestavil za dobro leto. Župnijska karitas je bila ustanovljena na pobudo župnika g. Florjana Božnarja in ge. Ančke Petkovšek. Z delom je začela oktobra 1991 – kar tako, na suho. Potrebe so bile po končani osamosvojitveni vojni velike, začela pa se je tudi vojna na Hrvaškem. Takrat Župnijska Karitas še ni bila registrirana, ni bilo ustreznih prostorov in ne žiroračuna na banki. Delalo se je »iz rok v usta«. Toda kjer je volja in je znana pot, tam je vse mogoče in nobena ovira ni prevelika. Tudi v našem primeru lahko rečemo, da je iz majhnega zraslo veliko. Če pogledamo teh 30 let nazaj, se vseeno vprašamo, kako je mogoče, da je bilo toliko narejenega na različnih področjih pomoči.

Potreben je tudi pogled naprej. Pojavljajo se novi izzivi. Vojna v Ukrajini je k nam pripeljala nove begunce. Vedno več je duševnih stisk, kar zahteva nove pristope in tudi sodelavce različnih sposobnosti. In ravno sodelavci prostovoljci so temelj delovanja Karitas. Za delovanje Karitas je poleg vidnih sodelavcev potrebna tudi množica nevidnih. Vsak je lahko Karitas, če le ima srce naravnano na stisko bližnjega. Ostaja nepisano dejstvo, da je Karitas kakor jezero. Le toliko, kolikor vanj priteče, lahko iz njega izteče. O vsem tem in hvaležnosti do vseh prostovoljcev so spregovorili predsednik ŽK Vrhnika župnik g. Mohor Rihtaršič, taj-

nica ga. Marica Štirn in generalni tajnik ŠK Ljubljana g. Jože Kerin.

Občina Vrhnika je največji sponzor ŽK Vrhnika in ob tej priložnosti je župan g. Daniel Cukjati poudaril, da je bila odločitev o ustanovitvi 17. 4. 1991 pravilna in modra, ter se vsem dosedanjim prostovoljcem zahvalil za plemenito delo. Seveda pa obsežno delo Karitas podpira veliko donatorjev, sponzorjev in dobrotnikov. Vsi s svojimi prispevki omogočajo, da se ubogim in pomoči potrebnim vrne dostojanstvo in žarek v oči. Pri tem naj nas

vodi misel, da je v življenju dovolj dni, da pozabimo slabe dneve.

Da na visoko goro ne moremo priti sami, so nam pokazali tudi nastopajoči, ki so se odpovedali honorarjem in poskrbeli, da smo se imeli lepo.

DEMENCA, BOLEZEN SODOBNEGA ČASA

Polona Miklič

Na ŠK Ljubljana smo ponovno začeli s četrtkovimi izobraževalnimi večeri za prostovoljce župnijskih Karitas. Tokrat smo se zbrali v Ljubljani. Gostja večera je bila psihiatrinja dr. Marinka Rudolf, vodja Gerontopsihiatričnega oddelka v Psihiatrični bolnišnici Idrija, kjer se med drugim zdravijo tudi osebe z demenco s pridruženimi psihičnimi in vedenjskimi zapleti. Bolnišnica se je pridružila mreži demenci prijaznih točk, njihov namen pa je osveščati o tej bolezni in ustvarjati prijazno in razumevajoče okolje za osebe z demenco in njihove svojce.

Demenca ni le bolezen sodobnega časa, zaznali in poznali so jo že zelo zgodaj v zgodovini. Povezana je s težavami s spominom, vendar zgolj pozabljenost še ni demenca. Kdaj gre za demenco in kakšni so nje-

ni simptomi? Na podobna vprašanja smo poskušali odgovoriti tekom predavanja. Demenca je kronična napredujoča možganska bolezen, ki postopno prizadene višje možganske funkcije (spomin, mišljenje, računske sposobnosti, učne sposobnosti, razumevanje, govor, orientacija), spremljajo pa jo tudi psihične, vedenjske in osebnostne spremembe bolnika. O demenci govorimo takrat, ko težave začnejo ovirati naše vsakdanje funkcioniranje, družinske odnose, socialno življenje, ko je oteženo prilagajanje novim situacijam, učenje. Najpogostejša oblika demence je Alzheimerjeva demenca, ki je pozna posledica Alzheimerjeve bolezni. Najpogostejši dejavniki tveganja so starost, dednost, ženski spol, nižja stopnja izobrazbe, sledijo še debelost, telesna neaktivnost, kajenje, sladkorna bolezen, povišan krvni tlak, alkoholizem, poškodbe glave, depresija, kardiovaskularne bolezni. V zgodnjem obdobju lahko bolezen poteka prikrito. Začetno fazo zaznamujejo motnje spomina za nedavne dogodke, pozabljanje imen, težave s sporazumevanjem, iskanje ustreznih besed, ponavljanje vprašanj, zalaganje predmetov, težave pri načrtovanju aktivnosti, upadanje delovne učinkovitosti, osebnostne spremembe, nihanje razpoloženja, razdražljivost, izguba interesov, težave z govorom, izražanjem (iskanje ustreznih besed).

V napreduvali fazi se težave z motnjami spomina poglobljajo, bolniki pozabljajo tudi bolj oddaljene dogodke. Zaznamujejo jo ponavljanje vprašanj in povedanega, težave z razumevanjem, nepovezan govor, neorientiranost v kraju, prostoru in situaciji, oteženo samostojno urejanje finančnih zadev in rokovanje z denarjem in zdravi, otežena uporaba telefona, elektronskih in drugih aparatov, otežena vožnja avtomobila. Pojavljajo se motne pri branju, pisanju in računanju, težave s presojo, pomanjkanje uvida, vedenjske in psihične spremembe.

V poznem obdobju bolezni spominske sposobnosti povsem odpovedo, bolniki ne prepoznajo niti najbližjih oseb. Dezorientirani so celo v svojem lastnem domu in potrebujejo pomoč pri najosnovnejših življenjskih aktivnostih (oblačenje, obuvanje, umivanje, hranjenje). Pojavljajo se težave z odvajanjem blata, urina, motnje požiranja, izguba telesne mase, izguba koordinacije, občutka za žejo.

Predavateljica je spregovorila tudi o ustreznih komunikaciji z osebami z demenco in o oblikah pomoči za osebe z demenco in njihove svojce.

Ali je mogoče demenco preprečiti in kako, je bilo pogosto vprašanje v pogovoru po predavanju. Bolezni za zdaj še ne moremo preprečiti, je pojasnila predavateljica, lahko pa jo z ustreznim načinom življenja v srednjem življenjskem obdobju zamaknemo in vplivamo na njen potek. Kako? Osredotočimo se na pomembne stvari, ki si jih želimo zapomniti, tako jih bomo kasneje lažje priklicali v spomin. Upoštevajmo načela zdrave prehrane, telesne vadbe, zdravimo kronične bolezni (bolezni ščitnice, visok krvni tlak, depresijo ...), izogibajmo se razvadam (kajenje, alkohol), posvečajmo se pristočnim aktivnostim. Pomembno in koristno je tudi druženje (družina, prijatelji, dogodki, obredi ...).

JAZ PA POJDEM NA GORENJSKO

Polona Miklič

Sodelavci in prostovoljci ŠK Ljubljana se vsako jesen odpravimo na romanje. Po dvoletnem premoru pa smo letos naše jesensko druženje izpeljali že v juniju, saj ne vemo, kaj nas čaka jeseni. Naš cilj je bil Crngrob in znamenita romarska cerkev Marijinega oznanjenja, seveda pa smo na poti do tja naredili še nekaj postankov. Prvi je bil v Suhi pri Škofji Loki v cerkvi sv. Janeza Krstnika, ki zaradi svojih poslikav spada med naše najpomembnejše in najbolj slikovite kulturne spomenike iz sredine 15. stoletja. Ogledali smo si jo z župnikom Brankom Potočnikom, ki nam je na zanimiv in slikovit način pojasnil vse podobe in motive poslikav, po ogledu pa je vso našo družino povabil v župnišče v Suhi, kjer so nam prijazno postregli s piškoti in jutranjo kavico. Naša naslednja postojanka je bila seveda Škofja Loka. Sprehodili oziroma povzpeli smo se do Loškega gradu, kjer smo se v družbi prijazne vodičke za dobro uro preselili v preteklost. »Malce starejše« udeležence je še posebej zanimala Škafarjeva kmečka hiša s črno kuhinjo na grajskem posestvu, v kateri so prepoznali mnoge predmete in pripomočke, ki so jih uporabljali še v njihovi mladosti. Kot se spodobi, smo ogled zaključili s skupinsko fotografijo za spomin na naše druženje. Kljub kisli napo-

vedi nam je vreme kar dobro služilo. Ko smo zapuščali grad, nas je sicer »poškropilo«, pa smo hitro skočili na avtobus in krenili proti Crngrobu. Že od daleč smo na hribu zagledali cerkev Marijinega oznanjenja, ki velja za eno najlepših romarskih cerkva pri nas. Romarska pot k Mariji v Crngrob je tudi ena najstarejših v Sloveniji, tu je bilo namreč že v srednjem veku priljubljeno romarsko središče. Župnik Janez Šket nas je prijazno sprejel, nam predstavil cerkev, njeno zgodovino in z njo povezane zgodbe, kot je tista o velikanski ajdovski deklici, ki naj bi priskočila na pomoč graditeljem cerkve, pri delu zbolela in umrla. V spomin naj bi njeno rebro obesili v severni ladji cerkve.

Maševal je predsednik ŠK Marko Čižman, lepa hvala pa tudi našemu organistu gospodu Jožetu Šušteršiču iz Preske. Po maši smo romanje zaključili ob skupnem kosilu, kjer smo za zaključek dneva skupaj zapeli še nekaj ljudskih pesmi.

SPOZNAVANJE RAZLIČNIH KULTUR NAS BOGATI

Alenka Petek

Adergas je kraj na Gorenjskem z mogočno cerkvijo Marijinega oznanjenja, ob kateri stoji samostan. Tam je 21. 5. 2022 potekalo slovensko-venezuelsko srečanje, ki ga je organiziralo Društvo Malteška pomoč Slovenije skupaj z repatriiranimi venezuelskimi Slovenci.

V cerkvi z najstarejšim kipom Marije z Jezusom na Slovenskem, ki se nahaja na glavnem oltarju in je iz začetka 13. stoletja, je potekala sv. maša.

Na srečanje so bili povabljeni vsi, ki so v času repatriacije pomagali družinam, ki so se priselile iz Venezuele. Mednje sodi tudi Karitas, saj smo zadnja tri leta intenzivno vključeni v pomoč repatriiranim venezuelskim družinam,

ki imajo slovenske korenine. Poiščemo jim stanovanja in jih opremimo. Ob prihodu jih pričakamo na letališču in odpeljemo v njihove domove. Zanje uredimo dokumente, ki jih potrebujejo za bivanje v Sloveniji, vpišemo otroke v vrtce in šole. Pomagamo jim tudi pri ureditvi državljanstva, pridobitvi dokazil ob menjavi voznških dovoljenj ter pri iskanju služb.

V času, ko imajo status repatriacije, se morajo naučiti slovenski jezik in se toliko prilagoditi, da lahko živijo v Sloveniji. Nekateri Slovenije še niso obiskali, poznajo jo samo po pripovedovanju svojih dedkov in babic. Spet drugim pa ni tuja, saj so jo spoznali med obiski sorodnikov.

Po njihovem mnenju v Venezueli ni videti hitre rešitve iz krize, saj so razmere v državi kritične, ljudje pa životarijo brez perspektive in prihodnosti zase ter za svoje otroke. Normalno življenje je oteženo, življenjski pogoji pretežki, zato so se vrnili v deželo svojih prednikov. Tudi v Sloveniji jim ni lahko, še posebej zaradi slovenščine, ki jim predstavlja ogromne težave.

Na srečanju smo se družili s tistimi, ki so repatriacijo že zaključili, pa tudi s takimi, ki so z njo šele začeli. Izmenjavali so si izkušnje, spregovorili o težavah, s katerimi se srečujejo, ni pa manjkalo tudi lepih, spodbudnih besed in motivacije za naprej.

Na srečanju so predstavili svojo glasbo, plese ter kulinarčne posebnosti izvirne države. Poskusili smo znamenito venezuelsko arepo iz koruzne moke z različnimi nadevi. Tudi pan de jamon – kruh polnjen s šunko, olivami in rozinami – je bil slasten. Tequenos so sirove palčke, ovite v testo, ki so nam teknile. Na koncu so nam postregli sladico leche con canela, kar je osvežujoč riž, kuhan v mleku s cimetom in olupkom pomaranče.

Skozi druženje in pogovor smo ljudi spoznali na drugačen način kot smo jih poznali do sedaj. Tu smo bili vsi bolj odprti, sproščeni, neformalni. Na ta način smo spoznali njihovo kulturo, navade, običaje. Venezuelci so nam z veseljem pokazali del svoje tradicije in nam s tem omogočili vpogled v svoje življenje v matični državi. S tem so nam razširili obzorje. Da smo to doživeli, nam ni bilo treba obiskati Venezuele, saj so oni prišli k nam.

maribor

SINODALNI POGOVORI V MREŽI KARITAS MARIBORSKE NADŠKOFIJE

Darko Bračun

18

Vključeni v sinodalne pogovore v skupini Karitas so prepoznali naslednje poudarke kot tiste, za katere bi si še posebej morali prizadevati v cerkvenih obsestvih ter skupinah s karitativno dejavnostjo:

Občestvo

Vključeni v mrežo Karitas morajo živeti po načelih in vrednotah Karitas – vzorno in strpno sodelovanje znotraj mreže, občestva, kot tudi z zunanjimi deležniki, gojiti spoštljivo komunikacijo in skrbeti za varstvo zaupnih podatkov. Pomembno je povezovanje znotraj župnije, občestva pri organizaciji srečanj in drugih dobrodelnih dogodkov ter vzpostavitev različnih oblik pomoči in psihosocialne podpore, ki je neobhodno povezana z duhovnim spremljanjem v Karitas; pogovor in poslušanje sta osnovni orodji ob neprestani molitvi ter razločevanju. Še posebej je pomembno, da v župnijskem okolju, občestvu poiščemo tiste, ki potrebujejo pomoč, pa si ne upajo prositi. Za nemoteno delovanje pa je treba skrbeti, da bi bila v vsaki župniji ena nabirka v nedeljo namenjena ubogim. Velikim praznim župnijskim prostorom bi bilo treba dati karitativno vsebino.

Sodelovanje

Pomembno je primerno nagovoriti in povabiti k sodelovanju nove, mlajše sodelavce, prostovoljce Karitas – osebni nagovor mladim (youngCaritas), mlajšim mamicam in očetom oz. staršem, katerih otroci so zaključili šolanje ... V okviru sodelovanja je treba uporabiti spletne tehnologije, aplikacije kot sodobni pristop za informiranje, ozaveščanje ter povabilo k aktivni vključitvi v Karitas. V vzajemno sodelovanje je treba povezovati laike različnih skupin s Karitas znotraj ŽU in medžupnijsko, škofijsko, negovati sodelovanje s sorodnimi organizacijami na lokalni ravni ter povabiti k donatorstvu, podprtju dela in pomoči Karitas najširše skupine. V okviru sodelovanja je treba ustrezno urediti prostore in transportne poti v Karitas po župnijah ter povezati različne aktivnosti in dobrodelne pobode, kot so zbiranje pridelkov, darov in posredovanje zbrane pomoči ljudem v stiski.

Poslanstvo

Karitativnost je odgovornost vsakega kristjana, je dejaven odraz duhovne rasti v veri. Pomembno je izvesti takšna usposabljanja in izobraževanja, ki bodo vzgajala za solidarnost, prepoznavanje stisk ljudi ter nudenje konkretne pomoči; omogočiti je treba spod-

buden prostor za podajanje novih pobud in idej ter konkretno izvedbo le-teh v Karitas.

Udejanjati je treba telesna in duhovna del usmiljenja, še posebej ob težkih trenutkih slovesa – izraziti sočutje in bližino ob pogrebu in izgubi najbližjih (obisk, prisotnost na pogrebu, svečka Karitas, molitev rožnega venca za pokojnika ...).

Prejemnike pomoči je treba spodbujati ter jim pomagati pri osebnem angažiranju v razreševanju stiske.

murska sobota

POMOČ ŠOLARJEM – BON ZA UČBENIKE IN DELOVNE ZVEZKE

Igor Šadl

Na ŠK Murska Sobota že vrsto let pomagamo družinam v socialnih stiskah pri nakupu šolskih potrebščin. Med šolske potrebščine štejemo delovne zvezke in učbenike, zvezke, pisala, barvice in ostali šolski pribor. Ker smo iz leta v leto prejeli vse več vlog za finančno pomoč za šolske potrebščine, smo se že v letu 2021 odločili, da bomo prišli naproti čim večjemu številu ljudi, ki tovrstno pomoč potrebujejo. Tako smo v lanskem letu izdali bone, s katerimi so lahko delno poplačali delovne zvezke in učbenike. V letu 2021 smo izdali 500 bonov v vrednosti po 30 EUR, ki smo jih po ključu razdelili na ŽK, da so jih namenile uporabnikom, ki so najbolj potrebni pomoči.

Z lanskeletnimi dobrimi izkušnjami s pomočjo pri nabavi učbenikov in delovnih zvezkov družinam, ki si jih težje priskrbijo, smo letos to pomoč naredili še dostopnejšo. Pripravili smo 800 bonov, ki smo jih razdelili po ključu na ŽK. Pripravili smo torej 800 bonov po 40 EUR, ki jih ŽK razdelijo končnim uporabnikom, družinam s šoloobveznimi otroki (osnovnošolci od 4. razreda naprej in srednješolci), in sicer lahko družina na enega šoloobveznega otroka koristi en bon v vrednosti 40 EUR. Več šoloobveznih otrok v družini torej prejme toliko bonov po 40 EUR, kolikor šoloobveznih otrok je v družini.

V letu 2021 so lahko uporabniki teh bonov pomoč koristili v eni knjigarni, letos pa bo to mogoče v štirih knjigarnah po Pomurju. Na območju Škofije Murska Sobota deluje 36 Župnijskih karitas, kjer dobro poznajo družine in njihove potrebe po pomoči pri nakupu delovnih zvezkov in drugih šolskih potrebščin s popusti, ki jih dajejo sodelujoče knjigarne. Knjigarne bodo namreč ob nakupu delovnih zvezkov in šolskih učbenikov ob koriščenju bona za 40 EUR kupcem učbenikov in delovnih zvezkov dale 5% popust, na ostale šolske potrebščine pa 20% popust.

Dobrodelnost nam nalaga, da pridemo naproti ljudem tam, kjer nas najbolj potrebujejo. Na ŠK Murska Sobota menimo, da smo s pomočjo bonov za delovne zvezke in učbenike našli nišo, kjer nas ljudje zelo potrebujejo. Dobrodelnost nam tudi nalaga, da ob spremljanju težav, s katerimi se ljudje srečujejo, pomagamo po svojih močeh in karseda pravočasno. Ker se družine že odločajo za nakup šolskih potrebščin za naslednje šolsko leto, jim na ŠK Murska Sobota že pred koncem letošnjega šolskega leta prihajamo naproti s pomočjo, ki jim bo olajšala s tem povezane stroške, v želji, da pomoč pride ob pravem času in v prave roke.

Naj bo ponujena akcija v koristno pomoč družinam, ki težje zagotavljajo vse potrebno za svoje šolarje.

ново mesto

FLANCARIJA 2022

Tamara Dvornik

V letošnjem letu smo na ŠK Novo mesto organizirali dve flancariji. Flancarija je izmenjava semen in sadik – flanc. Ker je bila prva flancarija dobro obiskana in je bilo na njej razdeljenih veliko sadik, smo na pobudo sodelujočih izmenjavo ponovili.

Poleg izmenjave sadik je pogovor ob kavici večkrat napeljal na temo, kako se »poflanca« korenje, kdaj je primeren čas, da se paradižnik prestavi na vrt, pa na kakšne vse načine se uporablja drobnjak ...

Tako smo dokazali, da flancarija ni samo izmenjava sadik, ampak je hkrati tudi druženje in izmenjava koristnih nasvetov. Želimo si, da bi drugo leto organizirali tri flancarije, si izmenjali še več sadik in koristnih nasvetov, še posebno pa si želimo snidenja že poznanih in še nepoznanih obrazov.

V poletnih časih pa se naša flancarija preobrazi v zelemenjavo. Saj bodo naše sadike zrastle v upanju na dobro letino, pa si bomo izmenjali svoje pridelke. Če vas pot ravno zanese na Smrečnikovo ulico in vam bo primanjkovalo zelenjave ali pa vam bo kaj hodilo viška, dobrodošli!

PRED ZRELOSTNIM IZPITOM

Tamara Dvornik

19

Obisk srednješolcev na Škofijski karitas Novo mesto

Še zadnji uradni »delovni dan« v svojih srednješolskih klopih so maturantje Centra srednjih šol Novo mesto preživeli v naših prostorih. Na kratko smo jim predstavili naše delovanje, kdo vse se obrne na naša vrata ter na kakšen način so lahko tudi sami dejavni v Karitas.

Ker je pri Karitas velik poudarek na sodelovanju in tudi druženju, so se v prvem delu srednješolci pomerili v družabnih igrah. Smehu ni bilo konca, saj so v igrah sodelovali tudi profesorji.

Po kratkem odmoru pa so na plan privršale njihove umetniške sposobnosti. Skozi svoj pogled so na platno naslikali, kaj jim pomeni Karitas. Nastale so prave umetnije, ki krasijo naš hodnik.

POMOČ ŠKOFIJSKE KARITAS NOVO MESTO DRŽAVLJANOM UKRAJINE

Petra Martić

20

Mnogi ljudje iz Ukrajine so morali zaradi vojnih razmer nemudoma zapustiti svoje ljubljene, svoje domove in oditi v neznano. Nekateri so zatočišče našli v Sloveniji, kjer so tudi zaprosili za začasno zaščito. Soočeni z mnogimi izgubami in strahovi poskušajo zaživeti kar se le da običajno življenje.

Da bi jim omogočili lažji prehod, smo strokovni delavci Škofijske karitas Novo mesto z njimi vzpostavili vez.

Nekateri so bili k nam napoteni s strani župnijskih Karitas ali drugih nevladnih humanitarnih organizacij, institucij, zelo hitro pa so prosilci pomoči med seboj podelili svoje izkušnje z nami in nove priškele napotili k nam.

Ko begunci pridejo na Škofijsko karitas Novo mesto, se z njimi pogovorimo in povprašamo, kaj potrebujejo. Osredotočeni smo na stalno in kontinuirano strokovno podporo na psihosocialnem področju ter tudi na področju finančne in materialne pomoči.

Naš temeljni cilj je, da ljudem vrnemo dostojanstvo in jih opolnomočimo. Posredujemo jim ključne informacije o bivanju v Sloveniji, omogočamo učenje slovenskega jezika, pomagamo pri iskanju primerne nastanitve, pomagamo s paketi hrane, oblačili, delitvijo plačilnih kartic ter jih spodbujamo k prevzemu individualne odgovornosti, s čimer bomo pomagali k uresničenju njihovih načrtov in jim posledično pomagali, da nadaljujejo s svojim življenjem.

Program pomoči državljanom Ukrajine pri nas poteka že več mesecev in poraja se nam izredno pomembno vprašanje, ki ga nikakor ne smemo zanemariti, temveč z veliko mero subtilnosti, previdnosti in resnosti nasloviti, in sicer: kje je tista meja, ko ljudem dejansko vrnemo, ali pa po drugi strani nevede, ne namerno odvezamemo moč, dostojanstvo, možnost izbire in odgovornosti?

Ključna naloga strokovnih delavcev Škofijske karitas Novo mesto ter celotnega občestva, celotne družbe je, da ljudem, ki prihajajo iz vojnih območij, pomagamo in zagotovimo pravico do dela, zdravja, izobraževanja, primerne nastanitve, jim pomagamo, da se vključijo v našo skupnost, in ne, da jih naredimo odvisne od različnih oblik pomoči, slabotne, jih popolnoma degradiramo in razvrednotimo.

KOPER VSI SMO NA ISTEM ČOLNU

Franica Grmek

Letovanje sodelavk in sodelavcev iz Škofijske karitas Koper

V mesecu maju smo se sodelavke in sodelavci iz Župnijskih karitas zbrali na letovanju v Portorožu. Preko celega tedna nas je povezovalo geslo »Vsi smo na istem čolnu«. Trudili smo se, da smo bili povezani, se podpirali v molitvi in konkretnih dejanjih.

Ob zaključku srečanja smo utrdili spoznanje, da se v življenju oz. pri pomoči ljudem v različnih stiskah soočamo tudi z viharji, neugodnim vremenom in se velikokrat počutimo negotovi v razburkanem morju. Kljub temu imamo rešitev v krmarju, Jezusu, ki bedi nad nami in skrbi, da se čoln, v katerem smo, ne prevrne. Vsak izmed nas morda različno vesla, z različnimi vesli. Pomembno je, da imamo pri veslanju uravnotežen pristop. Pri tem nam vsekakor pomaga molitev.

Vtisi najstarejšega udeleženca:

Moji vtisi o bivanju v Sončni hiši v Portorožu: Ime mi je Dimitrij Volarič. Odkar se spomnim, pa me imenujejo Mitja. Z ženo Vero sva se letos prvič udeležila počitnic v Sončni hiši.

Prej nisva vedela za ta dom. Letos pa presenečenje – povabilo na dopust. Lahko rečem, da sva se ga oba razveselila, posebno po večji preizkušnji z zdravjem.

Po petih dneh skupnega bivanja lahko rečem, da česa takega nisva pričakovala niti v sanjah. Česa takega osebno še nisem doživel.

Kopanje v bazenu, vožnja s čolnom, obisk cerkve sv. Jurija in razlaga sakralne umetnosti in zgodovine s strani gospoda župnika, pa tudi obisk cerkve sv. Mavra v Izoli. To so bili čudoviti zunanji dogodki. Duhovni del programa pa je na meni pustil globok pečat. Predvsem obisk in pričevanja misijonarja Danila Lisjaka, molitve in obiski sv. maš, medsebojni pogovori in vse ostalo, kar smo lepega doživeli, bo ostalo v nepozabnem spominu.

Medsebojno druženje, vsa nesebična skrb za vsakega od nas pa me je potrdilo v veri v dobroto in krščansko ljubezen.

Hvala Bogu in vsem, ki so sodelovali pri organizaciji. Naj dobri Bog povrne za vse.

Mitja in Vera

LJUBLJANA ZAVETJE SONČNE HIŠE

Alenka Petek

*Toplo sonce Portoroža z žarki svojimi nas boža.
Obdaja nas razkošno cvetje, nam Sončna hiša je zavetje.
Za jest in pit telo dobi, počitek v mehki postelji.
Obalo bomo raziskali, pri plavanju si duška dali.
Za dušo maša je vsak dan, da z njo se hrani vsak kristjan.*

Ani Hostnik

Od 13. do 27. 5. so v organizaciji ŠK Ljubljana v Portorožu potekale počitnice starejših. Za udeležence smo pripravili pester in zanimiv program. Že prvi dan smo izžrebali skritega prijatelja, ki smo mu čez teden pošiljali pozitivne misli, spodbudna besedila in lepe risbe.

Dopoldneve smo preživljali ob obiskih okoliških krajev in mest. Obiskali smo Strunjan in župnijsko cerkev Marijinega prikazanja, kjer je župnik dr. Bojan Ravbar za nas daroval sv. mašo. Od cerkve smo pot nadaljevali do strunjanskega križa, kje se nam je odprl pogled po širnem morju vse tja do Trsta. Pri križu smo naredili skupinsko sliko in se odpočili pred odhodom nazaj v Sončno hišo.

Obiskali smo tudi samostan sv. Frančiška v Piranu.

Izlet z ladjico do Izole je bil posebna dogodivščina za vse. Bil je izredno sproščujoč, saj je bil z nami Marko Čižman. Ob kitari smo prepevali tja in nazaj in zabavali vse goste na ladjici, ki so se nam pridružili pri petju. V Izoli smo si ogledali cerkev sv. Mavra. Čudovite poslikave nam je razložil župnik Janez Kobal. Najpogumnejši so se povzpeli tudi v 39 m visok zvonik, s katerega je prelep razgled na Izolo in okolico.

Popoldneve naših počitnic smo preživeli v prijetnem druženju, obisku gostov, pogovorih in kopanju. V delavnicah smo izdelovali voščilnice, unikatne vrečke in se učili izdelovati jaslice.

Kot je vsega lepega in prijetnega prehitro konec, so se tudi naše počitnice končale prezgodaj. Polni lepih vtisov in želja smo zapuščali Portorož. Doživeli smo veliko lepega, izmenjali smo si veliko idej, podelili veliko izkušenj, zaupali veliko modrosti. Vsi skupaj in vsak posebej je prinesel s seboj mnogo pozitivne energije, dobre volje, kar je prispevalo k ustvarjanju prijetnega vzdušja.

SLOVENSKI PARTNERJI PODELILI DOBRE PRAKSE V KMETIJSTVU IN PASTERIZATOR ŽENSKAM V SRBIJI

Jana Lampe

22

Na Slovenski karitas smo v maju 2022 v sklopu triletnega razvojnega projekta **Razvoj ženskega podjetništva v kmetijstvu v JV Srbiji**, ki ga v letih 2020 do 2022 sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS, skupaj s projektnimi partnerji iz Slovenije odšli na terenski obisk v Srbijo. Glavni cilj tega projekta je profesionalizirati proizvodnjo in prodajo izdelkov iz sadja in zelenjave 62 brezposelnih kmečkih žensk iz občin Knjaževac, Aleksinac in Ražan v jugovzhodni Srbiji z namenom,

da bi povečale svoj zaslužek in omogočile dostojnejše preživetje družinam. Predstavniki partnerskih občin Kočevje in Razkrižje ter Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so na konferenci, ki je potekala 25. maja v Knjaževcu v organizaciji lokalnega partnerja Caritas beogradske nadbiskupije predstavnikom občin iz jugovzhodne Srbije ter ženskam iz občin Knjaževac, Ražanj in Aleksinac, ki so predelovalke sadja in zelenjave in so vključene v projekt, predstavili dobre prakse kmetijskih pridelovalcev iz Slovenije. Občina Kočevje je ob tem izrazila interes, da bi izdelke srbskih žensk, ki jih v Sloveniji ne izdelujemo tradicionalno, kot so ajvarji in podobno, prodajala tudi na slovenskem trgu v njihovi zadruzi Zakladnica Kočevske in bi s tem zaslužkom lahko trajnostno omogočali še dostojnejše življenje teh žensk in njihovih družin. Predstavljene so bile tudi dobre prakse pridelovalcev iz Srbije. Glavni namen je bil, da se ob tem spodbudi občine iz tega območja, da bi več pozornosti in tudi proračunskih sredstev namenile razvoju ženskega podjetništva v kmetijstvu, saj so to zelo revna območja, ženske so večinoma brezposelne

in se ukvarjajo s predelavo domače hrane, kar pa je pogosto le samooskrba, ni pa možnosti za dodatni zaslužek.

»Veliko nam pomeni projekt slovenske Vlade in Karitas, ker smo se žene preko njega opolnomočile, veliko smo se naučile in videle. To niso bila samo predavanja, dobile smo belo tehniko, gradbeni material, etikete, analize kvalitete naših izdelkov iz sadja in zelenjave ... Veliko nam pomeni tudi ta konferenca ob zaključevanju projekta in upamo, da nadaljujemo sodelovanje, tudi z občinama Kočevje in Razkrižje, ki smo ju obiskale v Sloveniji,« so bile besede Radice Babić, predsednice društva Korman iz občine Aleksinac, v času našega terenskega obiska.

Z nami je bil tudi Marjan Juvan, direktor podjetja Talisman Tehnologija, d. o. o., iz Bobovka pri Kranju, ki je za projekt skupaj s timom svojega podjetja izdelal inovativni pasterizator za pasterizacijo izdelkov iz sadja in zelenjave. To je donacija podjetja Talisman k projektu. Uporabljale ga bodo ženske v Knjaževcu, kjer je občina odstopila in obnovila prostore za proizvodno linijo predelave domače hrane, da bo delo potekalo lažje in kvalitetnejše ter v večjem obsegu. Direktor podjetja je v času obiska predstavil njihovo delo na konferenci, instaliral stroj v prostore v Knjaževcu in prenesel znanje o njegovi uporabi.

Dogajanje tega obiska in rezultate projekta z izjavami žensk, ki so vključene v projekt, je v objektiv kame-re ujel novinar Branko Vrabec. Njegovo reportažo ste

si 19. junija lahko ogledali v oddaji Ljudje in zemlja na prvem programu RTV SLO.

Med slovenskimi predstavniki smo se srečali tudi z Dejanom Vladičem, predstavnikom Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu, in beograjskim nadškofom msgr. Stanislavom Hočevarjem. Predstavili smo jima namen obiska in skupno sodelovanje.

Ob zaključevanju triletnega projekta, katerega skupna vrednost presega 170.000 evrov, smo na Slovenski karitas veseli, da se je življenje vključenih žensk iz vseh treh občin spremenilo na bolje. Sedaj imajo boljše pogoje za delo, delajo kvalitetnejše proizvode, več zaslužijo, tudi v družini njihov glas več šteje ... Nasmeh na njihovih obrazih pa nam pove vse!

Hvaležni smo vsem partnerjem pri projektu in Ministrstvu za zunanje zadeve, da lahko skupaj naredimo nekaj velikega za dostojnejše življenje teh žensk in njihovih družin.

**MEDNARODNO RAZVOJNO
SODELOVANJE IN HUMANITARNA
POMOČ SLOVENIJE**

Projekt sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Članek predstavlja mnenja Slovenske karitas in ne izraža uradnih stališč Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za zunanje zadeve RS.

NAGRADNA KRIŽANKA

julij

Monika Nared

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 16. 7. 2022 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali ga sporočite po e-pošti: info@karitas.si

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in kraja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

**Geslo majske nagradne križanke:
ODGOVORNOST**

Nagrajenci majske nagradne križanke:

1. nagrada: **Julijana Razpotnik**, Kresnice
2. nagrada: **Viktor Kovačič**, Škofljica
3. nagrada: **Darja Leban Obid**,
Most na Soči

Nagrade za april:

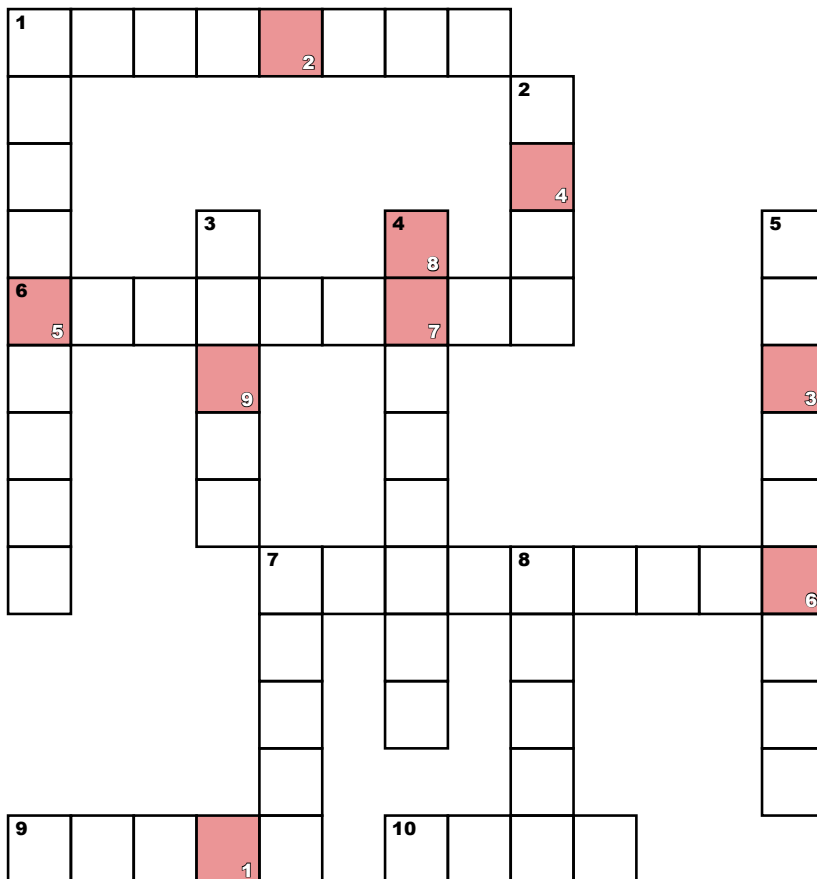
1. nagrada: **majica Karitas**
2. nagrada: **blok Karitas**
3. nagrada: **vrečka youngCaritas**

Vodoravno:

- 1 Priljubljena poletna sladica
- 6 Manjši glasbeni inštrument na strune, sorodnik kitare
- 7 Staro ime za julij
- 9 Slovenska obmejna reka
- 10 Ženin brat

Nagradno geslo:

1	2	3	4	5	6	7	8

Navpično:

- 1 21.6. nastopi poletno enakonočje, oz. _____
- 2 Smokva
- 3 Ob kresi se dan _____
- 4 Vrvica(pas)pri duhovniški ali redovniški obleki
- 5 Najljubši del leta vsakega učenca.
- 7 Škofova kapa
- 8 Zdravilna rastlina, ki odganja molje

Dobrodelna akcija
OTROCI NAS POTREBUJEJO
s SMS sporočilom ZVEZEK5 na
1919 boste darovali 5€ za otroke
v stiski, ki potrebujejo šolske
potrebščine.

»V Sončni hiši so se začela
tradicionalna letovanja in vsak
teden zanimivi programi.«

Letovanje starejših iz ŠK Koper.

Mlada Karitas je
bila aktivna na
romanju bolnikov,
invalidov in starejših
na Brezje.

V Novem mestu
se je spet
dogajalo. Menjale
so se sadike in
seveda izkušnje,
recepti in dobra
volja.

»Arepo, pan de jamon, tequenos,
leche com canela« in še mnogo
kaj je bilo možno poskusiti
v Adergasu na srečanju
repatriirancev iz Venezuele.
Predvsem pa smo spoznavali
kulturo drug drugega in iskali
tisto kar nas družijo.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

